

nos.nl

hetklokhuis

rtlnews

algmeendag...

nos.nl

nponieuws

Lesopzet

Het Spiegeljournaal

Renee van Tol
Melvin van Huet Lindeman
Lisanne Pouw

Inleiding

Voor dit ontwerp wordt uitgegaan van een doelgroep die bekend is met kunst, op welke manier dan ook. Dit kan zijn door het bezoeken van een museum, het uren besteden aan kunstbeschouwing of een docent die lesgeeft over het maken of kijken naar kunst.

Deelnemers hoeven zich niet bewust te zijn van hoe ze kunst zouden moeten beschouwen of hoe je een museum bezoekt. De opzet is zo gemaakt dat iedereen die enigszins in aanraking komt met kunst, mee kan doen met de uiteindelijke opdracht en op die manier een nieuwe visie op kunst ontwikkeld, door dit te combineren met het kijken naar eigen gebruiken of acties.

Naast het onderwerp kunst, binnen deze opzet, gaan we ervan uit dat de deelnemers zich enigszins bewust zijn van het onderwerp milieuvuiling. Echter hoeft men hier geen inhoudelijke kennis over te hebben. Middels dit ontwerp en bijbehorend materiaal krijgen deelnemers aanvullende informatie en uiteindelijk ook een bewustwording van de eigen bijdrage bij het onderwerp milieuvuiling.

Specifieke eisen om deel te kunnen aan de opdracht zijn er dus niet. De deelnemer hoeft geen achtergrond of inhoudelijke kennis te hebben over de onderwerpen en hoeven geen kennis en kunde te hebben van kunst. Middels deze opdracht worden al die facetten besproken en behandeld en het uiteindelijke doel is niet het maken van een mooi of goed uitgewerkt product, maar de bewustwording van de persoonlijke bijdrage en het visualiseren hiervan.

Door gebruik te maken van maatschappelijke thema's en onderwerpen binnen het ontwerp worden de deelnemers aangesproken op de kennis die men bezit van bijvoorbeeld het kijken naar het journaal, het lezen van de krant of eerder gevoerde gesprekken met anderen hierover. Ondanks dat de deelnemers zich misschien bewust zijn van de ins en outs van de onderwerpen, wordt er in dit ontwerp uitgegaan van de algemene kennis die door media naar buiten wordt gebracht. Ieder verwerkt dit op zijn eigen manier en ieder heeft bewust of onbewust kennis van het onderwerp.

Voor scholen kan dit ontwerp worden gebruikt in zowel een kunstbeschouwelijke les als een praktijkles of een combinatie hiervan. De docent kan hierbij dan ook kiezen voor een meer theoretisch inhoudelijke les, gericht op het verzamelen van informatie of op een praktisch inhoudelijke les waarbij er aandacht wordt gericht op het verwerken van de verzamelde informatie.

1.941 weergaven

Aanleiding ontwerp

Aanleiding voor het ontwerp van dit lesmateriaal is het vak Educatief ontwerp op de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Binnen dit vak is er sprake van een samenwerking tussen de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en Framer Framed. Vanuit de opleiding werd de opdracht gegeven om een educatief programma te ontwikkelen, vanuit Framer Framed kwam daar de vraag bij het programma te ontwikkelen onder het thema milieuvervuiling. Deze combinatie heeft geresulteerd in een educatief programma met als basis milieuvervuiling.

1.941 weergaven

Leerdoelen

- De deelnemer maakt kennis met verschillende kunstenaars die werken met het onderwerp milieuvervuiling.
- De deelnemer bewust maken van zijn eigen vervuilend gedrag.
- De deelnemer ervaart hoe het is om een datavisualisatie te maken over zijn eigen vervuilend gedrag.
- De deelnemer ervaart hoe het is om harde data zichtbaar te maken in een beeldend werk.

Uitgangspunten

Milieuvervuiling is op maatschappelijk vlak een probleem dat veel wordt besproken. Ook binnen het onderwijs en de kunst is het een thema dat veel aandacht krijgt. Veel kunstenaars besteden aandacht aan het onderwerp en daarmee wordt het onderwerp op steeds meer plekken zoals musea en galeries besproken. Naast dat milieuvervuiling een veelbesproken onderwerp is binnen de huidige maatschappij, is het individu zich niet altijd bewust van zijn eigen bijdrage hierin.

Over het thema zijn veel wisselende reacties. Zo zijn bijvoorbeeld goedbedoelde ideeën die ervoor zouden moeten zorgen dat de vervuiling wordt tegengegaan vaak omstreden en worden er vanuit de politiek andere keuzes gemaakt dan naar de behoefte van de burgers. Om met dit onderwerp aan te sluiten bij de deelnemers, is er in dit ontwerp voor gekozen de deelnemer bewust te maken van zijn of haar eigen bijdrage aan de vervuiling.

Door te kijken naar wat jij zelf bijdraagt word je er ook van bewust wat je anders of beter zou kunnen doen. De focus wordt gelegd op alledaagse handelingen zoals het sturen van mails of het bijhouden van dagelijks afval. Voor iedere deelnemer is dit anders en voor iedere deelnemer is er ook een ander resultaat, maar ook is deze manier van onderzoek voor iedereen uit te voeren waarbij de focus niet alleen ligt op bijvoorbeeld leerlingen maar ook op bezoekers van de tentoonstelling of anderen die dit ontwerp lezen.

Naast het onderzoek naar dagelijkse handelingen die bijdragen aan de vervuiling wordt er ook gebruik gemaakt van datavisualisatie. Dit is relevant voor de deelnemers omdat datavisualisatie veel in de media wordt gebruikt maar ook vaak een grondslag heeft voor het bekendmaken van informatie, verzameld door een bedrijf of instantie. In de media gaat dit vaak over van alles en worden we om de haverklap geconfronteerd met grafieken en diagrammen. Vaak minder bewust is dat men hier in het dagelijks leven ook gebruik van maakt. Niet zo zeer door daadwerkelijk diagrammen of grafieken te tekenen maar wel door het verzamelen van bijvoorbeeld informatie over bankzaken. Wanneer men kijkt naar bijvoorbeeld gedane uitgaven wordt de bewustwording vaak duidelijker als het wordt opgeschreven. Ook dit kan al een vorm zijn van het visualiseren van data. Onbewust wordt er dus veel gebruik gemaakt van datavisualisatie.

In het ontwerp komt dit naar voren door de deelnemers uit te dagen mee te werken aan een opdracht waarin zij hun eigen gedrag gaan onderzoeken. Binnen dit onderzoek zal de focus liggen op het verzamelen van informatie over bijvoorbeeld afval of het aantal mails dat wordt verzonden. Door deze data te verzamelen en dit vervolgens visueel te maken in een sculptuur, wordt er ingespeeld op de bewustwording van de deelnemers.

1.941 weergaven

Uitgangspunten

Naast wat er op politiek en persoonlijk vlak gebeurt, wordt er ook vanuit mediabronnen steeds meer aandacht besteed aan de bewustwording van de problemen die milieuvervuiling met zich meedraagt. Een goed voorbeeld hiervan is de artiest Lil' Dicky die in samenwerking met andere bekende artiesten een nummer schreef over de wereld en dat wij mensen haar zouden moeten omarmen. Ook op sociale media, YouTube en televisieprogramma's zoals het journaal of Willem Wever wordt er veel aandacht besteed aan dit thema. Er gaat bijna geen dag voorbij dat we niet minstens een keer informatie krijgen over het onderwerp.

Door het maken van een video waarin de deelnemer extra informatie krijgt, sluit dit ontwerp aan op de heersende mediacultuur. Eveneens door dit op YouTube te plaatsen, dit vorm te geven als lesopzet alsmede door het aan te bieden aan culturele instelling, sluit deze opzet aan bij verschillende doelgroepen en leeftijden die allen op hun eigen manier een bijdrage leveren of hebben geleverd aan de vervuiling van het milieu. Onbewust doen we dat allemaal.

Zoals benoemd wordt de opzet op meerdere gebieden aangeboden waardoor er mensen binnen verschillende doelgroepen worden aangesproken en uitgedaagd mee te doen aan de opdracht. Ook is de opdracht uit te voeren voor diegene die zich niet bewust zijn van datavisualisatie of milieuvervuiling of geen kennis hebben van de inhoud. Door in de online geplaatste video gebruik te maken van aanvullende informatie omtrent het onderwerp is de opdracht voor iedereen uit te voeren en wordt iedereen die deelneemt aan de opdracht bewust gemaakt van zijn of haar eigen bijdrage aan de vervuiling van het milieu.

1.941 weergaven

Opdracht

Onderzoek je eigen invloed op de vervuiling van het milieu, maak hiervan een data-visualisatie en op basis daarvan ontwikkel je een sculptuur waarin de datavisualisatie zichtbaar is.

Extra uitleg Opdracht

Wat is jouw bijdrage in milieuvervuiling; hoeveel vervuil jij per week en waar bestaat dit afval uit? (plastic, rest, gft, papier). Wanneer je hebt gekozen wat je wilt onderzoeken ga je bijhouden wat en hoeveel je weggooit of bijvoorbeeld hoeveel mails je verstuurt of krijgt. Wanneer je deze informatie hebt verzameld ontwikkel je een 3D sculptuur waarin je door het gebruik van datavisualisatie aangeeft wat jouw bijdrage is. Dit kan bijvoorbeeld zijn door gebruik te maken van kleurvlakken zoals ook te zien is in diagrammen en grafieken.

Als je dit hebt gedaan, deel dan je resultaat met het Spiegeljournaal. Maak een foto waarin jouw werk goed zichtbaar is en post dit op je eigen Instagram. Vergeet niet om het Spiegeljournaal in je post te taggen. Je kunt ook je resultaat delen op de website van kunstinstituut Framer Framed.

Link naar de aflevering Spiegeljournaal:

<https://vimeo.com/384499860>

1.941 weergaven

Planning workshop

Opstarten workshopruimte (+/- 10 minuten)

Voorafgaand aan de les zet de docent de benodigde materialen voor de workshop klaar, zodat de deelnemers bij binnenkomst direct kunnen gaan zitten en de workshop snel van start kan gaan.

Start van de les (+/- 10 minuten)

De docent verwelkomt de deelnemers. Voorafgaand aan de uitleg van de opdracht stelt de docent zich voor aan de deelnemers. Wanneer bekend is wie de docent is en wat hij of zij normaalgesproken doet, begint de docent met het uitleggen van de opdracht. Hierbij houdt de docent er rekening mee dat de deelnemers wisselende achtergronden en leeftijden hebben en daardoor wisselende kennis over het onderwerp. De docent zal tijdens de uitleg aandacht richten op het onderwerp en de relevantie hiervan en vervolgens de deelnemers laten kijken naar de video gemaakt bij de opzet (+/- 5 minuten).

Extra informatie opdracht (+/- 5 tot 10 minuten)

Na het kijken van de video, waarin de opdracht al wordt besproken, zal de docent de opdracht nog extra toelichten en daarbij aanpassen naar workshop vorm. Workshop vorm, in die zin dat de deelnemers niet een week lang informatie gaan verzamelen maar vanuit gedachte een schatting maken van wat ze hebben weggegooid ofwel door te kijken naar hoeveel mails ze in de afgelopen week hebben ontvangen of verstuurd.

Zelfstandig werken (+/- 90 minuten)

Deelnemers gaan aan de slag met het verzamelen van informatie zoals bovengenoemd. De docent loopt tussentijds rond om eventuele vragen te beantwoorden en/of deelnemers te begeleiden in het onderzoek. Vervolgens gaan de deelnemers aan de slag met het maken van een ruimtelijk object waarin de informatie wordt verwerkt. De docent zal ook tijdens dit deel rondlopen en deelnemers begeleiden, eventueel op techniek of bij het ontwerp van een sculptuur.

Afsluiting les (+/- 5 tot 10 minuten)

In het laatste deel van de les gaan de deelnemers elkaars werk kort bekijken. Hiervoor zal gebruik gemaakt worden van een "atelierbezoek" idee waarbij de deelnemers in elkaars "atelier" langkomen om te kijken naar wat hun mede deelnemers hebben gedaan. Dit om te zien hoe andere werken en eventueel inspiratie opdoen voor het afmaken van hun eigen werk of een eventueel volgend werk.

Afsluiten workshop ruimte (+/- 30 minuten)

Na de les zal de docent de ruimte weer opruimen, eventueel met de hulp van deelnemers. Deze keuze is gemaakt om de tijd in de les, optimaal te benutten en daarbij geen tijd te verliezen aan het opzetten of afbouwen van de workshopruimte.

1.941 weergaven

Benodigdheden

Voor de docent

- Het filmpje van het Spiegeljournaal
- De lesbrief

Voor de deelnemer

- De lesbrief
- Verschillende materialen om een sculptuur mee te kunnen maken (hout, plastic, etc.)
- Verbindingsmaterialen (plakband, schroeven, ductape, etc.)
- Papier/ Ruitjespapier (voor datavisualisatie)
- Pennen
- Potloden
- Gummen
- Geodriehoeken/linialen

Bronnenlijst

- <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-natuur/dobberende-plasticvanger-van-nederland-er-vaart-uit~b0840338/>
- <https://www.ad.nl/binnenland/me-omsingelt-honderden-klimaatactivisten-in-amsterdam-tientallen-opgepakt~a955a087/>
- <https://www.nu.nl/duurzaam/5206175/unilever-werkt-hergebruik-plastic-met-start-up-en-producent.html>
- <https://www.rtlnieuws.nl/editienl/artikel/4156201/nieuw-sneakers-gemaakt-van-uit-gespuugde-kauwgom>
- <https://www.vtwonen.nl/inspiratie/duurzaam-wonen/creatief-recyclen/>
- <https://www.greenpeace.org/international/press-release/20061/investigation-shell-to-tal-oil-illegal-toxic-waste/>
- <https://decorrespondent.nl/6272/hoe-olie-en-gasreuzen-twijfel-over-klimaatverandering-zaaiden/691230848-83837603>
- <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/bos-steeds-populairder-voor-dumpen-afval~bd3e0365/>
- <https://www.hvcgroep.nl/nieuws/te-vaak-ander-afval-ondergrondse-gftcontainer>
- <https://www.nrc.nl/nieuws/2015/09/29/een-mailtje-sturen-is-vervuilender-dan-je-denkt-1539526-a1051284>
- <https://www.youtube.com/watch?v=LG3azWNB4tU>

nos.nl

hetklokhuis

rtlnieuws

algmeendag...

nos.nl

nponieuws

hetspiegeljournaal

Milieuvervuiling is op maatschappelijk vlak een probleem dat veel wordt besproken. Veel kunstenaars besteden aandacht aan het onderwerp en daarmee wordt het onderwerp op steeds meer plekken zoals musea en galeries besproken. Naast dat milieuvervuiling een veelbesproken onderwerp is binnen de huidige maatschappij, zijn wij ons niet altijd bewust van onze bijdrage.

Door te kijken naar wat jij zelf bijdraagt word je er ook van bewust wat je anders of beter zou kunnen doen. Binnen de opdracht gaan we kijken naar onze eigen handelingen zoals het sturen van mails of het bijhouden van dagelijks afval.

Extra uitleg Opdracht: Wat is jouw bijdrage in milieuvervuiling; hoeveel vervuil jij per week en waar bestaat dit afval uit? (plastic, rest, gft, papier). Wanneer je hebt gekozen wat je wilt onderzoeken ga je bijhouden wat en hoeveel je weggooit of bijvoorbeeld hoeveel mails je verstuurt of krijgt. Wanneer je deze informatie hebt verzameld ontwikkel je een 3d sculptuur waarin je door het gebruik van datavisualisatie aangeeft wat jouw bijdrage is. Dit kan bijvoorbeeld zijn door gebruik te maken van kleurvlakken zoals ook te zien is in diagrammen en grafieken.

De opdracht:

1

onderzoek op wat voor verschillende manieren jij de aarde vervuult. Kijk bijvoorbeeld naar je dagelijkse benodigdheden en rituelen.

2

Jouw onderzoek zet je om in een datavisualisatie. Kijk goed naar het Spiegeljournaal voor voorbeelden van datavisualisatie.

3

Zet je datavisualisatie om tot een beeldend werk. Het beeldend werk mag van alles zijn. Maak het zo persoonlijk mogelijk. Welk materiaal je wil gebruiken is aan jou.

4

Het eindresultaat deel je met het spiegeljournaal. Maak een foto waarin jouw werk duidelijk zichtbaar is, post dit op je eigen instagram en tag het Spiegeljournaal in je post. Of deel je resultaat op de website van Framer Framed.

1.941 weergaven

